

PREEK KRIJTBURG ZONDAG, 6 MAART 2022
over Deuteronomium 26, 4 – 10 en Lucas 4, 1 – 13.

Gregory Brenninkmeijer SJ

Het verhaal is ons overbekend, beste mensen. We horen het ieder jaar weer op de eerste zondag van de Veertigdagentijd. Jezus verblijft veertig dagen in de woestijn en wordt bekoord door de duivel. En weer bewonderen we Jezus, omdat hij niet op de bekeringen in gaat. En weer worden wij uitgenodigd om onszelf de vraag te stellen: Wat voor bekeringen kom ik tegen in mijn leven? En hoe ga ik daar mee om?

De veertig dagen in de woestijn herinneren ons natuurlijk aan de veertig jaren die het volk van God in de woestijn doorworsteld heeft tijdens die eindeloze Uittocht. Het was een tijd van beproeving. Telkens weer stonden ze voor de keus: terugkeren naar de vleespotten van Egypte en de slavernij, óf ons toevertrouwen aan Gods leiding richting vrijheid in het beloofde land. Op dezelfde manier heeft Gods Geest Jezus naar de woestijn geleid om evenzeer beproefd te worden en door Satan bekoord.

Voor Jezus richtten de bekeringen zich op zijn zending: Gods beloofde Messias zijn. De mensen zagen uit naar de Messias, wachtten al eeuwen op die Gods-gezant. Maar zij hadden daarbij een heel ander beeld voor ogen dan wat God voor hen op het oog had. Daarom bekoort de duivel Jezus precies om in te gaan op de verwachtingen van de mensen. Word een charismatische wonder doener. Of word die machtige koning die alle vijanden van het volk overwint. Of kies er voor de ware hogepriester te zijn in Gods tempel, die de harten van het volk bestuurt. Maar Jezus weigert een machtige, geëerde en succesvolle Messias te zijn. Hij zal zich enkel laten leiden door de Wil en het Woord van God.

Die drie bekeringen vormen altijd weer het bekorings-arsenaal van de duivel. Succes, eer en macht. Of, zo u wilt, populariteit, aanzien en grootheid. Drie bekeringen die altijd weer gericht zijn op de zelfverheffing van MIJ. Iedere bekering suggereert, dat je er voordeel van zult hebben als je er op in gaat. Maar het komt altijd weer neer op egoïsme. IK, mijn voordeel, mijn plezier, mijn geluk! Wat is het toch spijtig dat we van onze ervaringen zo weinig leren. Steeds weer trappen we in die duivelse val en doen wat ons zo aantrekkelijk lijkt, maar niet zelden onze naaste hindert of benadeelt, onze dierbaren, ons klimaat, onze wereld. Jezus liet zich niet vangen door de aantrekkingskracht van het kwaad. Onvoorwaardelijk volgde Hij zijn hemelse Vader. Hij deed Gods Wil voor het welzijn van zijn mensen. Jezus eenheid met God weerhield Hem van het zoeken van eigen grootheid.

De Veertigdagentijd is de tijd van het jaar waarin we worden uitgenodigd om onze relatie met God te vernieuwen en te versterken. Als we onze consumptie gedurende deze weken beperken, dan is het om ons er aan te herinneren dat de mens niet leeft van brood alleen, maar van ieder woord dat komt uit de mond van God. We worden uitgenodigd om met meer aandacht te bidden en met meer vurigheid de sacramenten te vieren. We worden uitgedaagd om onze harten en handen te openen voor de nood van mensen om ons heen, terwijl we onze aandacht afkeren van ons eigen welzijn en ons richten op anderen, die hopen opgemerkt te worden, gezien, geholpen, bemind.

Een manier om ons te concentreren op onze relatie met God is natuurlijk: "Tel je zegeningen!" Dat heeft Mozes de Israëlieten voorgehouden. Dat moesten ze gaan doen als ze eenmaal in het beloofde land geworteld waren. We hoorden het beschreven in de eerste lezing van vandaag. In de tijd van de oogst moeten jullie een mand met de vruchten van jullie land naar de tempel brengen. Je plaatst ze op het altaar van de Eeuwige en zegt daarbij: Mijn vader was een zwervende Arameër. In de loop van de geschiedenis heeft de Heer, onze God, hem altijd ter zijde gestaan. Hij leidde hem weg uit het slavenhuis, hoorde onze stem en zag onze ellende. Hij heeft ons naar dit land gebracht, een land dat stroomt van melk en honing. Daarom breng ik U de eerstelingen van de oogst, die U, mijn Heer, mij gegeven hebt.

Dankbaar gedenken wat God voor ons, voor mij, gedaan heeft is een van de sterkste banden die ons met God verbinden. De Veertigdagentijd is dé tijd bij uitstek om er bij stil te staan en God te danken voor alle goeds dat is gebeurd, in uw persoonlijk leven of in het leven van de mensen om ons heen. En dan danken we God evenzeer voor het goede dat is geresulteerd uit vaak moeilijke en pijnlijke ervaringen. U te binnen brengen wat God voor u gedaan heeft door de vriendelijkheid van anderen of ook wat Hij deed voor anderen door U.

Op de start van de Veertigdagentijd rust dit jaar natuurlijk zeer zwaar het stempel van de oorlog in Oekraïne. Het raakt iedereen en roept om een reactie. Misschien is uw eerste reactie 'woede', of ongeloof. Misschien wilt u de schuldigen te pakken nemen en hen straffen, of misschien probeert u enkel de nadelige gevolgen van dit conflict voor uzelf te ontlopen. Maar niemand kan zijn of haar rug toekeren aan het lot van de slachtoffers en de vluchtelingen. Hoe kunnen we medelijden tonen aan hen die dierbaren hebben verloren of hun huis, hun bedrijf in puin zien liggen. Wat kunnen we doen om te helpen? We voelen ons vrijwel machteloos staan, of steunen creatieve initiatieven die mensen op touw zetten om de onschuldig getroffenen bij te staan. Maar velen kunnen toch niet zo heel veel doen.

Maar we kunnen allemaal bidden. God vragen dat Hij ieders verlangen naar vrede versterkt en dat hij iedere poging zegent om de strijd te staken. Ja, laten we bidden, ook al voelt dat als: 'God vragen de rommel op te ruimen die wij gemaakt hebben'. Er werken op dit ogenblik een tiental Jezuiten in Oekraïne. Samen met de medebroeders in Polen doen zij wat ze kunnen voor de vluchtelingen. We gaan hen helpen door de collecte van dit weekend te bestemmen voor hun project. Die collecte kan ik alleen maar ten zeerste aan uw vrijgevigheid aanbevelen. En wees er van overtuigd: Uw Vader, die in het verborgene is, Hij zal het u vergelden.

Amen.